

Lekcja 28. Obliczanie energii pobieranej przez odbiornik w określonym czasie

Zadanie 1

Odbiornik o mocy $P = 600 \text{ W}$ pracuje w czasie $t = 18 \text{ h}$. Oblicz wartość energii pobranej przez ten odbiornik.

Zadanie 2

Oblicz straty mocy w uzwojeniu prądnicy, jeżeli prąd prądnicy $I = 50 \text{ A}$, siła elektromotoryczna $E = 22 \text{ V}$, a napięcie na zaciskach $U = 20 \text{ V}$.

Zadanie 3

Rezystor ma następujące parametry: $R = 75 \text{ k}\Omega$, $P_{\text{max}} = 2 \text{ W}$. Oblicz przy jakich maksymalnych wartościach prądu I_{max} i napięciu U_{max} nie nastąpi jeszcze uszkodzenie rezystora.

Oblicz wartość energii pobieranej przez odbiorniki energii elektrycznej:

<http://www.elektroda.pl/rtvforum/topic1585815.html>

Lekcja 29. Moc wytwarzana i oddawana przez źródło napięcia.

- Energię elektryczną na skalę przemysłową wytwarzamy za pomocą elektromaszynowych źródeł napięcia zwanych prądnicami elektrycznymi.
- W urządzeniach przenośnych stosujemy źródła elektrochemiczne, tj. ogniwa elektryczne i akumulatory.

- W źródłach napięcia następuje przenoszenie ładunków elektrycznych z niższego poziomu potencjału na wyższy. Dlatego strzałki siły elektromotorycznej E oraz prądu I są zgodne.

Moc wytwarzana w źródle napięcia
określona jest wzorem:

$$P_1 = E \cdot I$$

W rzeczywistym źródle napięcia o
rezystancji wewnętrznej R_w
występują straty mocy, które
możemy obliczyć korzystając ze
wzoru

$$\Delta P = R_w \cdot I^2$$

- Moc P_2 oddawana przez źródło napięcia jest równa różnicy mocy wytwarzanej i wewnętrznej straty mocy

$$P_2 = P_1 - \Delta P$$

Moc oddawana jest równa też iloczynowi napięcia U na zaciskach źródła i prądu I

$$P_2 = U \cdot I$$

Bilans mocy źródła napięcia

$$U \cdot I = E \cdot I - R_w \cdot I^2$$

Dzieląc obie strony równania przez I
otrzymujemy wzór na napięcie U :

$$U = E - R_w \cdot I$$

Moc znamionowa

- Mocą znamionową prądnicy nazywamy największą moc, którą prądnica może trwale oddawać.
- Jest ona określona iloczynem napięcia pracy prądnicy i dopuszczalnego trwałego prądu obciążenia.

Zadanie

- Prądnica na napięcie znamionowe $U_n = 230V$, prąd znamionowy $I_n = 218 A$ ma rezystancję wewnętrzną $R_w = 0,0367$. Obliczyć moc znamionową P_n prądnicy, moc traconą wewnątrz prądnicy, moc wytwarzaną P_1 przy obciążeniu prądem znamionowym oraz siłę elektromotoryczną E .

Lekcja 30. Stany pracy źródła napięcia

- Prąd w obwodzie złożonym z jednego źródła napięcia i jednego rezystora wyraża się wzorem

$$I = \frac{E}{R_w + R}$$

- Stan obciążenia źródła występuje wtedy, gdy do jego zacisków dołączony jest rezystor o dowolnej wartości rezystancji R (przy czym $R \neq 0$ i $R \neq \infty$).

- Stan jałowy źródła to taki stan, gdy między zaciskami źródła jest przerwa, tzn. wartość rezystancji obciążenia jest równa nieskończoności ($R = \infty$).
- W obwodzie nie płynie prąd, na zaciskach wyjściowych źródła napięcia pojawia się napięcie źródła idealnego $U_0 = E$.

- W stanie zwarcia źródła między jego zaciski włączona jest rezystancja obciążenia R równa zero ($R=0$).

Sytuacja taka odpowiada połączeniu zacisków źródła przewodem.

Prąd osiąga wartość $I = I_z$ nazywany prądem zwarcia jego wartość wynosi

$$I_z = \frac{E}{R_w}$$

Zadanie

- Siła elektromotoryczna akumulatora samochodowego, złożonego z 6 ogniw, ma wartość $E = 12 \text{ V}$, a rezystancja wewnętrzna $R_w = 0,02 \text{ } \Omega$. Obliczyć prąd zwarcia. Obliczyć napięcie na zaciskach akumulatora:
  - a) Przy prądzie obciążenia $I = 5 \text{ A}$
  - b) Przy zasilaniu rozrusznika pobierającego prąd $I = 100 \text{ A}$